

**ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2**
**FACTOR AFFECTING THE EFFECTIVENESS OF SCHOOL-COMMUNITY
RELATIONSHIP WORK OF EDUCATION INSTITUTIONS UNDER UTHAITHANI
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2**

นิพนธ์ ฉัตรอักษรานนท์^{1*}, จารุนันท์ ขวัญแน่น²

Nipon Chat-aksaranon^{1*}, Jarunan Khwannan²

^{1,2}คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, ประเทศไทย

^{1,2}Faculty of Education, Kamphaengphet Rajabhat University, Thailand

*Corresponding Author E-mail : stick.smart.smile.sam@gmail.com

Received: June 17, 2024; Revised: August 01, 2024; Accepted: August 13, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงาน กับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา 4) สร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา และ 5) หาแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 302 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน สุ่มแบบหลายขั้นตอน และผู้เชี่ยวชาญ 17 ท่าน จากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ Stepwise และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงาน กับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา ทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สามารถทำนายประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แนวทางการพัฒนาปัจจัยส่งผลต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา คือ ผู้บริหารควรเผยแพร่ผลงานด้านวิชาการ การเป็นแบบอย่างที่ดีของครูและบุคลากร และสร้างความตระหนักในการผลิตผลงาน และการเผยแพร่ผลงานที่เป็นเชิงประจักษ์

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงาน, ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน, แนวทางการพัฒนาปัจจัย

ABSTRACT

The research was to (1) Study the effectiveness of school-community relationship work, (2) Study the factor affecting the effectiveness of school-community relationship, (3) Study the Relationship between factor affecting the effectiveness of School-Community Relationship and the effectiveness of school-community relationship work, (4) Create regression equations, predict the effectiveness of school-community relationship work, and (5) Find the factor developing guidelines. There were 302 samples collected by using the multistage random sampling method, and they consisted of 17 experts using purposive sampling method. The instruments were questionnaire and semi-structure interview. The data were analyzed by using Mean, Standard Deviation, Pearson Correlations Coefficient, Multiple Regression, and content analysis. The research found that the effectiveness of school-community relationship work was high, The factors affecting the effectiveness of school-community relationship were at a high level, the factors affecting the effectiveness of school-community relationship and the effectiveness of school-community relationship work were positively related at a significance level of .01. The factors could predict the effectiveness of school-community relationship work was at a significant level of .05. The guidelines for factors develop the effectiveness of the school-community relationship.

Keywords: Factor Affecting of Effectiveness, School-Community Relationship, Factor developing guideline

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562) ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษากับชุมชน ในหมวดที่ 4 มีดังนี้ มาตรา 24 การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ เช่น ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่ จัดทำสารของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศไทย มาตรา 29 ให้สถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาชุมชนระหว่างชุมชน

การบริหารการศึกษามีเป้าหมายสำคัญ คือการทำให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่ต้องการ การดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ที่โรงเรียนกำหนด โดยที่ผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อน โดยมีการใช้ทรัพยากรให้เกิด ประโยชน์สูงสุดทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ผู้เรียนมีคุณภาพตามความต้องการของสังคม ซึ่งประสิทธิผลของสถานศึกษานั้น จะพิจารณาจากความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการพัฒนาปรับเปลี่ยนโรงเรียนให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน (Miskel, 1983)

ประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นผลที่เกิดจากการที่โรงเรียนสามารถบริหารจัดการศึกษาตามนโยบาย แนวปฏิบัติ โดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าบรรลุตามจุดมุ่งหมาย หรือเป้าหมายที่กำหนด โดยพิจารณาจากความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น พัฒนาให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านพุทธิศึกษา จริยศึกษา มีทัศนคติทางบวก สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอก ให้นักเรียนมีความเป็นอยู่ที่ดี มีเจตคติที่ดีต่อโรงเรียน ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติของโรงเรียนส่งผลให้นักเรียนเกิดพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ ทักษะ เจตคติที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในคุณภาพของโรงเรียน ครูมีความจงรักภักดี มีความพึงพอใจ และพิจารณาด้านการบริหารจัดการ และการจัดการของโรงเรียน การแก้ไขปัญหาภายในของโรงเรียน (นิตยา วีระพันธ์, 2559)

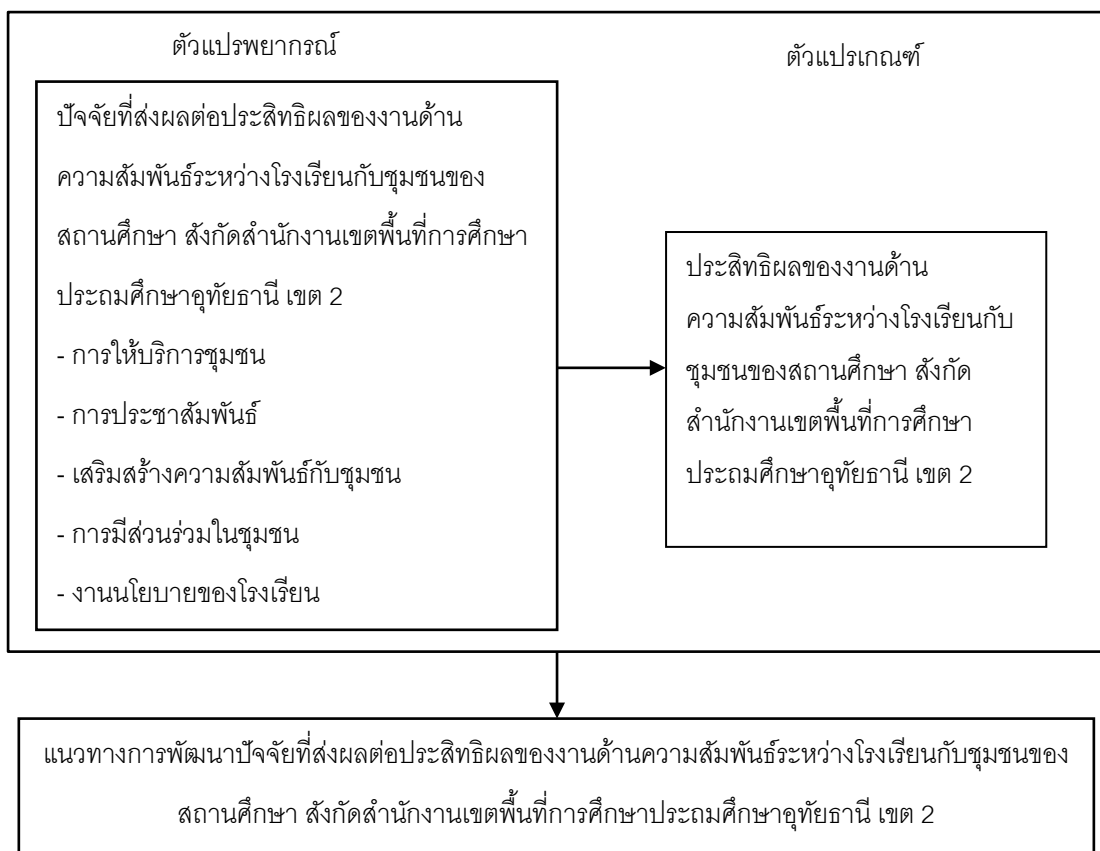
จากรายงานผลการดำเนินงาน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้ดำเนินงานโครงการตามแผนปฏิบัติการเสริมสร้างภาพลักษณ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 มีสื่อและประชาสัมพันธ์รูปแบบต่าง ๆ ทั้งแผ่นพับ วารสาร บ้ายประชาสัมพันธ์ทั้งในรูปแบบเอกสาร และสื่อออนไลน์ ทำให้ผู้รับบริการได้รับทราบข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง บุคลากรในหน่วยงาน องค์กร ชุมชน และสังคมเกิดความเข้าใจร่วมกัน โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถบริหารจัดการศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน การทำงานร่วมกัน ดำเนินการวางแผน ร่วมประชุมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีระบบบริหารจัดการที่ดี และมีเครือข่ายการบริหารการศึกษา เพื่อประสานงานและบูรณาการการดำเนินการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการสื่อสารที่ผิดพลาด การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ทั่วถึง จากการศึกษาและสังเคราะห์งานขอบข่ายของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยพิจารณาเลื่องงานวิจัยที่อยู่ในช่วง พ.ศ.2551-2565 เนื่องจากเป็นช่วงที่มีการจัดการศึกษาภายใต้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นกระบวนการทำงานที่อยู่ภายใต้แนวปฏิบัติที่มีความคล้ายคลึงกัน จะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และปัจจัยดังกล่าวยังส่งผลต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า หนึ่งในนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ให้ความสำคัญกับการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการ การให้บริการชุมชน การประชาสัมพันธ์ การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการศึกษา และนโยบายของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับชุมชน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร หน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่ปัญหาและสาเหตุต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ดีนั้น จะทำให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างราบรื่น และเพื่อให้ได้ข้อมูลอันจะเป็นแนวทางในการเสริมสร้าง พัฒนาและปรับปรุงการบริหารสถานศึกษา ตลอดจน

กำหนดนโยบายทางการศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อันก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษามากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่องานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา กับประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2
5. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. มีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษามีความสัมพันธ์ กับประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

2. มีปัจจัยบางประการที่ส่งผลกระทบต่องานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ได้

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,339 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 จำนวน 302 คน ที่ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน แล้วใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำแนกตามอำเภอและขนาดของสถานศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรพยากรณ์ (Independent Variable) ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่องานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ดังนี้ การให้บริการชุมชน การประชาสัมพันธ์ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชน การมีส่วนร่วมในชุมชน งานนโยบายโรงเรียน และการเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน

ตัวแปรเกณฑ์ (Dependent Variable) ได้แก่ ประสิทธิภาพของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ของ ลิเคอร์ท มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 0.80 - 1.00 และมีค่าความ

เชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีการของครอนบาค พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .941

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ของ ลิเคอร์ท มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 0.80 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีการของครอนบาค พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .915

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถาม ในรูปแบบออนไลน์ (Google Form) โดยการสแกนคิวอาร์ และบางส่วนผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมด้วยตนเอง
3. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อคำถามจนได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ โดยผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามได้ทั้งหมด จำนวน 302 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่และร้อยละ
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 และแบบสอบถามตอนที่ 3 วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา กับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Multiple Correlation)
4. การหาตัวแปรพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญในการทำนายประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบหลายขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อมูลในการหาแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา จำนวน 17 ท่าน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (purposive selection) โดยพิจารณาจากประสบการณ์ด้านการบริหารงานตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป หรือดำรงวิทยฐานะตั้งแต่ระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป หรือประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยนำผลที่ได้จากตัวแปรพยากรณ์ที่ไม่สามารถพยากรณ์ตัวแปรทำนายได้ กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการสัมภาษณ์

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา

ประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนของสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มี ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูง	4.18	0.39	มาก
2. ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติ ทางบวก	4.25	0.25	มาก
3. ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน	4.24	0.30	มาก
4. ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียน	4.18	0.29	มาก
รวม	4.21	0.24	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียน ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปัจจัย
1. ปัจจัยด้านการให้บริการชุมชน	4.08	0.39	มาก
2. ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์	4.10	0.44	มาก
3. ปัจจัยด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	4.08	0.41	มาก
4. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน	4.07	0.46	มาก
5. ปัจจัยด้านนโยบายของโรงเรียน	4.11	0.47	มาก
6. ปัจจัยด้านการเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน	3.97	0.48	มาก
รวม	4.07	0.35	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 โดยภาพรวมภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายของโรงเรียน รองลงมา คือปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์และปัจจัยด้านการให้บริการชุมชน และปัจจัยด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านการเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน ดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านนโยบายของโรงเรียนในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าโรงเรียนมีการประชุมกับคณะกรรมการสถานศึกษาในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติ กฎ ระเบียบของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือผู้บริหารนำนโยบายจากทางภาครัฐมาปฏิบัติในโรงเรียน และผู้บริหารและครูมีการร่วมกันกำหนดนโยบายของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือโรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน

2.2 ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าโรงเรียนจัดให้มีบุคลากรไว้คอยต้อนรับบริการผู้มาติดต่อกับทางโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือโรงเรียนจัดให้มีศูนย์บริการข่าวสาร ข้อมูลแก่ชุมชน และ โรงเรียนเสนอรายงานการจัดกิจกรรม และรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือโรงเรียนจัดทำเอกสารหรือสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ข่าวสารในการสร้างความเข้าใจกับชุมชน

2.3 ปัจจัยด้านการให้บริการชุมชนในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนประสานงานกับหน่วยงานราชการอื่น ๆ ในการใช้สถานที่จัดกิจกรรมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา โรงเรียนให้บริการความรู้และข่าวสารให้แก่ชุมชน จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ จัดการสอนหรือฝึกอบรม และโรงเรียนบริการหนังสือประชาชนในการศึกษาหาความรู้ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือโรงเรียนให้บริการแก่ชุมชนด้านการฝึกอบรมพัฒนาอาชีพ

2.4 ปัจจัยด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าโรงเรียนให้ชุมชนรับรู้ สังเกตการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ โรงเรียนมีการส่งเสริมครูเยี่ยมบ้านนักเรียน และสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน และ โรงเรียนจัดกิจกรรมสร้างความสามัคคีระหว่างครู ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนตามความเหมาะสม

2.5 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าชุมชนเข้ามาถ่ายทอดความรู้ของชุมชนไปสู่การเรียนรู้ของนักเรียนได้ รองลงมาคือ ชุมชนมีการช่วยเหลือในการจัดหาอุปกรณ์การเรียน ครุภัณฑ์ และปัจจัยในการดำเนินงานของโรงเรียน และชุมชนให้ข้อเสนอแนะในการบริหารการจัดการศึกษา ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน การติดตาม และประเมินผล

2.6 ปัจจัยด้านการเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียนในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่เก็บรวบรวมผลงานด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ โรงเรียนเผยแพร่เกียรติประวัติทางด้านกีฬาในแต่ละระดับ และโรงเรียนประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานให้เป็นที่ประจักษ์ต่อชุมชน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือโรงเรียนเผยแพร่เกียรติประวัติทางด้านวิชาการของนักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา กับประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 พบว่าประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษาสูงที่สุด คือ ด้านการให้บริการชุมชน (X_1) รองลงมา คือด้านการประชาสัมพันธ์ (X_2) และด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.767, 0.612 และ 0.604 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับชุมชนต่ำที่สุด คือ ด้านการเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน(X_5) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.313

4. ผลการวิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญในการทำนายประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 การหาตัวแปรพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญในการทำนายประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 เป็นตัวแปรเกณฑ์แบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 วิเคราะห์ ด้วย

Stepwise Regression Analysis

	Un Standardized		Standardized	t	Sig.
	Coefficients		Coefficients		
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่	2.111	0.098		21.538	.000*
ด้านการให้บริการชุมชน (X_1)	0.435	0.037	0.709	11.797	.000*
ด้านนโยบายของโรงเรียน (X_5)	0.069	0.024	0.138	2.932	.004*
ด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (X_3)	0.098	0.032	0.170	3.040	.003*
ด้านประชาสัมพันธ์ (X_2)	-0.088	0.037	-0.161	-2.351	.019*
R = 0.787, R ² = 0.619, F = 120.885, Sig. = .000					

*p< .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 พบว่า ด้านการให้บริการชุมชน (X_1) และด้านนโยบายของโรงเรียน (X_5) และด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (X_3) และประชาสัมพันธ์ (X_2) สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า F = 120.885 และ Sig. = .000 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.787 สามารถทำนายได้ ร้อยละ 61.9 เขียนสมการทำนายได้ ดังนี้

$$\text{สมการรูปทั่วไป} \quad \hat{Y} = 2.111 + 0.435X_1 + 0.069X_5 + 0.098X_3 - 0.088X_2$$

$$\text{สมการรูปมาตรฐาน} \quad \hat{Z} = 0.709X_1 + 0.138X_5 + 0.170X_3 - 0.161X_2$$

5. ผลการหาแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 ท่าน โดยพิจารณาจากแนวทางที่มีความถี่ 3 อันดับแรก ดังนี้

5.1 แนวทางการพัฒนาปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

5.1.1 ผู้บริหารควรมีแนวทางในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อเป็นข้อกำหนดในการวางแผนร่วมกับชุมชน

5.1.2 ผู้บริหารควรขอความร่วมมือกับชุมชนในการวางแผนการดำเนินงานของโรงเรียนร่วมกับครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ไปในทิศทางเดียวกัน

5.1.3 ผู้บริหารควรกำกับ ติดตามการดำเนินงานร่วมกับชุมชน ตามแผนปฏิบัติการที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้น

5.2 แนวทางการพัฒนาปัจจัยด้านการเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน

5.2.1 ผู้บริหารควรเผยแพร่ผลงานของครู และนักเรียนที่มีผลงานดีเด่นทางด้านวิชาการ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับโรงเรียนและชุมชน

5.2.2 ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาผลงานทางวิชาการ และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูและบุคลากรท่านอื่น เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของโรงเรียน

5.2.3 ผู้บริหารสร้างความตระหนักให้กับครูและบุคลากรในการผลิตผลงาน และการเผยแพร่ผลงานที่เป็นเชิงประจักษ์

อภิปรายผล

1. การศึกษาประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียน ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะองค์ประกอบอันได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน สภาพแวดล้อมภายในองค์กร รวมทั้งการร่วมแรงร่วมใจในการปฏิบัติการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน โดยเฉพาะผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งต่อความสำเร็จของสถานศึกษา เพราะเป็นผู้นำที่มีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบในการวางแผนสั่งการ ดูแลและควบคุมบุคลากรของสถานศึกษาให้เกิดการปฏิบัติงานต่าง ๆ อีกทั้งสามารถที่จะสร้างความเชื่อมั่น สร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วมงานดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เรืองชัย ปริบาล (2560) ได้ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาที่สามารถบรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด และมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ส่วนประสิทธิผลของโรงเรียน คือ การที่โรงเรียนสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสิ่งสำคัญที่สุดคือการเน้นที่ตัวนักเรียนที่นักเรียนจะต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามที่ดั่งองการ

1.1 ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะโรงเรียนได้รับความเชื่อมั่นจากผู้ปกครอง นักเรียนเข้ารับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนนทัญญา ว่องประจันทร์ (2558) ได้ทำการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ปทุมธานี โดยพบว่า ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้วยปริมาณและคุณภาพของนักเรียน ประสิทธิภาพของโรงเรียนที่สร้างความเชื่อมั่นได้สูง โดยวัดความนิยมจากชุมชน และผู้ปกครองนักเรียน

1.2 ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะนักเรียนรู้จักหน้าที่ของตนเอง ทั้งปฏิบัติที่โรงเรียนและที่บ้าน นอกจากนี้ นักเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายได้ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว อีกทั้ง นักเรียนสามารถควบคุมสิ่งเร้าในจิตใจที่เกิดขึ้นภายนอก คือการเตือนจากจิตใต้สำนึก การเตือนตนเอง ให้พบกับแง่มุมสนุกสนาน สอดคล้องกับงานวิจัยของทินกร คลังจินดา (2557) ได้ศึกษาบรรยากาศขององค์การที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ความสามารถด้านในการ พัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก อยู่ในระดับมาก

1.3 ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะโรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและชุมชน นอกจากนี้ บริหารและครูช่วยกันปรับปรุงอาคารสถานที่ให้สะอาด ร่มรื่น เพื่อให้เกิดบรรยากาศทางวิชาการและเกิด บรรยากาศการเรียนรู้ อีกทั้งโรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรี เหลืองอุดม (2554) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านความสามารถในการ ปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เพราะ ผู้บริหารเข้าใจ ในความแตกต่างของคณะครูและนักเรียน เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ให้เกิดกับโรงเรียน นอกจากนี้ ผู้บริหารสร้างความเข้าใจ ระหว่างบุคคลในที่ทำงาน สามารถควบคุมสถานการณ์เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินในสถานศึกษา อีกทั้ง ผู้บริหารและครูร่วมกัน แก้ไขปัญหาด้านความประพฤติของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

2. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ผลจากการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ และปัจจัยด้านการให้บริการชุมชน และปัจจัยด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และปัจจัยด้านด้านการมีส่วนร่วมของ ชุมชน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ปัจจัยด้านการเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน ดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านนโยบายของโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะโรงเรียนมีการประชุมกับคณะกรรมการ สถานศึกษาในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติ กฎ ระเบียบของโรงเรียน นอกจากนี้ ผู้บริหารนำนโยบายจากทางภาครัฐมา ปฏิบัติในโรงเรียน อีกทั้ง ผู้บริหารและครูมีการร่วมกันกำหนดนโยบายของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คณิต ธีญญะภูมิ (2558) กล่าวว่า กิจกรรมสำคัญของการกำหนดเป็นนโยบายและสร้างการ ยอมรับ มีการกำหนดและระบุกลุ่มเป้าหมาย ผู้เกี่ยวข้องกับนโยบาย การประชุมและเข้าร่วมการ อบรมสัมมนาของผู้ที่ เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจ และศึกษาวิเคราะห์ถึงที่มา ความสำคัญ วัตถุประสงค์ เนื้อหา และความเชื่อมโยงของนโยบาย กำหนดทรัพยากรที่จะต้องใช้ในการดำเนินการ นโยบายว่าจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานประเภทไหน จำนวน เท่าใด และการจัดทำคู่มือ หรือแนวทางการนำนโยบายการสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นหลักฐานแสดงถึงความเข้าใจและข้อตกลงที่ได้มีการกำหนดหรือตกลงกันไว้

2.2 ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะโรงเรียนจัดให้มีบุคลากรไว้คอยต้อนรับบริการผู้มาติดต่อกับทางโรงเรียน นอกจากนั้นโรงเรียนจัดให้มีศูนย์บริการข่าวสาร ข้อมูลแก่ชุมชน อีกทั้งโรงเรียนเสนอรายงานการจัดกิจกรรม และรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริยุพา บุญเพิ่ม (2558) ได้กล่าวว่าการประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย การติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงานการติดต่อสื่อสารร่วมกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน ต้องมีการพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้มีความเหมาะสม เช่น โปสเตอร์ แผ่นพับ การนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง เป็นต้น สามารถวัดได้จากผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากร ในสถานศึกษาร่วมกันกำหนดเป้าหมายเกี่ยวกับภาพลักษณ์และเจตคติของชุมชน

2.3 ปัจจัยด้านการให้บริการชุมชนในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เพราะโรงเรียนประสานงานกับหน่วยงานราชการอื่น ๆ ในการใช้สถานที่จัดกิจกรรมของชุมชน นอกจากนั้นโรงเรียนให้บริการความรู้และข่าวสารให้แก่ชุมชน จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ จัดการสอนหรือฝึกอบรม อีกทั้ง โรงเรียนบริการหนังสือประชาชนในการศึกษาหาความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรณี สอนทะโชติ (2554) ได้ศึกษาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านหนองประไยชน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 พบว่า การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านหนองประไยชน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 ด้านการให้บริการชุมชนอยู่ในระดับมาก

2.4 ปัจจัยด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เพราะโรงเรียนให้ชุมชนรับรู้สังเกตการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียน มีการส่งเสริมครูเยี่ยมบ้านนักเรียน และสถานที่ในชุมชน โรงเรียนจัดกิจกรรมสร้างความสามัคคีระหว่างครู ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ คณิงนิจ กฤษณาม (2553) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในเครือข่ายวังจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า การบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในเครือข่ายวังจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์และหน่วยงานอื่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.5 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เพราะชุมชนเข้ามาถ่ายทอดความรู้ของชุมชนไปสู่การเรียนรู้ของนักเรียน ชุมชนมีการช่วยเหลือในการจัดหาอุปกรณ์การเรียน ครุภัณฑ์ และปัจจัยในการดำเนินงานของโรงเรียน ชุมชนให้ข้อเสนอแนะในการบริหารการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ ปฏิภาณ ศาสตร์อำนวย (2561) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2.6 ปัจจัยด้านการเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียนในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เพราะแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่เก็บรวบรวมผลงานด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลของโรงเรียน โรงเรียนเผยแพร่เกียรติประวัติทางด้านกีฬาในแต่ละระดับ อีกทั้ง โรงเรียนประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานให้เป็นที่ประจักษ์ต่อชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ ศุภรัตน์ นุ่งข้อ (2558) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ด้านการเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา กับประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ผลจากการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัวแปร โดยด้านที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษาสูงที่สุด คือ ด้านการให้บริการชุมชน รองลงมา คือด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านนโยบายของโรงเรียน และด้านการเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมีการประชุมกับคณะกรรมการสถานศึกษาในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติ กฎ ระเบียบของโรงเรียน นอกจากนี้ ผู้บริหารนำนโยบายจากทางภาครัฐมาปฏิบัติในโรงเรียน อีกทั้ง ผู้บริหารและครูมีการร่วมกันกำหนดนโยบายของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน

4. การสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิภาพของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ผลจากการวิจัยพบว่า สอดคล้องกับสมมติฐาน สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 โดยปัจจัยด้านการให้บริการชุมชน ด้านนโยบายของโรงเรียน ด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และด้านประชาสัมพันธ์ สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถทำนายได้ร้อยละ 62.90 เพราะ ปัจจัยดังกล่าวเป็นอิทธิพล ทำให้เกิดประสิทธิภาพของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฏิภาณ ศาสตร์อำนวย (2561) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน และปัจจัยด้านบทบาทของผู้บริหาร ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2 โดยสามารถพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เมื่อพิจารณาน้ำหนักการพยากรณ์ในภาพรวมพบว่า ปัจจัยด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน และปัจจัยด้านบทบาทของผู้บริหาร สามารถร่วมพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้ร้อยละ 25.70 และปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2 ได้เป็นอันดับแรกคือ ปัจจัยด้านบทบาทของผู้บริหาร และอันดับที่สองคือ ปัจจัยด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน

5. การหาแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ผลการวิจัยดังนี้

5.1 แนวทางการพัฒนาปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่าผู้บริหารควรมีแนวทางในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อเป็นข้อกำหนดในการวางแผนร่วมกับชุมชน นอกจากนี้ ผู้บริหารควรขอความร่วมมือกับชุมชนในการวางแผนการดำเนินงานของโรงเรียนร่วมกับครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้ง ผู้บริหารควรกำกับติดตามการดำเนินงานร่วมกับชุมชน ตามแผนปฏิบัติการที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้น และผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดี เพื่อเป็นการส่งเสริมการร่วมมือกับชุมชนในการวางแผนการดำเนินการของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรรยาพร วิวัฒน์บวรกุล (2559) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา หมายถึง การดำเนินการด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา ให้ชุมชนคิดค้นหาแนวทางได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการแสดงออก ความรู้สึกนึกคิด การศึกษาปัญหา การวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผล เป็นผู้กำหนดการตัดสินใจคิดค้นปัญหาและ

ดำเนินงานในขั้นตอนที่กำหนดไว้ เช่น แสดงความคิดเห็น สนับสนุนในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

5.2 แนวทางการพัฒนาปัจจัยด้านการเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารควรเผยแพร่ผลงานของครู และนักเรียนที่มีผลงานดีเด่นทางด้านวิชาการ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับโรงเรียนและชุมชน นอกจากนี้ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาผลงานทางวิชาการ และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูและบุคลากรท่านอื่น เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของโรงเรียน อีกทั้ง ผู้บริหารสร้างความตระหนักให้กับครูและบุคลากรในการผลิตผลงาน และการเผยแพร่ผลงานที่เป็นเชิงประจักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรนุช มาแก้ว (2556) ได้สรุปว่า การสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน เป็นการกำหนดนโยบายเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม ลักษณะนิสัย และความประพฤติของบุคลากรและนักเรียน เพื่อสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติทางด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม และกีฬา รวมทั้งการรวบรวมผลงานของบุคลากรและนักเรียน และเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ควรนำผลสรุปตามปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านนโยบายของโรงเรียน และด้านการเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน ส่งเสริม และสนับสนุนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา เกิดการพัฒนาและต่อยอดแนวทางการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนโดยตรง
2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยด้านการเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียนที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
3. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลของงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

บรรณานุกรม

คณิต ธัญญะภูมิ. (2558). รูปแบบการนำนโยบายการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อู่สู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.

ดุชะฎีนิพนธ์ปรัชญาดุชะฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

คณีนิจ กฤษณาม. (2553). การบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในเครือข่ายวังจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.

มหาวิทยาลัยบูรพา.

- จรรยาพร วิวัฒน์บวรกุล. (2559). แนวทางการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเสาดิยาว อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ทินกร คลังจินดา. (2557). บรรยายาคขององค์การที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิตยา วีระพันธ์. (2559). รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริการ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- นนทนันฎา ว่องประจันตร์. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. การค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์
- ปฎิภาณ ศาสตร์อำนาจ. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พัชรี เหลืองอุดม. (2554). การศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา เทคโนโลยีบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- วีรณัฐ มาแก้ว. (2556). การศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 40. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สิริยุพา บุญเพิ่ม. (2558). การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2. (2566). รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี งบประมาณ พ.ศ.2565. กลุ่มนโยบายและแผน. เอกสารลำดับที่ 14/2566
- ศุภรัตน์ บึงข้อ. (2558). สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เรืองชัย ปริบาล. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยใช้การบริหารโรงเรียนเป็นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อรณี สอนทะโชติ (2554). การสร้างและแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน บ้านหนองประไยชน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร. มหาวิทยาลัยบูรพา.

Miskel, et al. (1983). David Mc Donald and Susan Bloom. Structural and Expectancy Linkages within School and Organizational Effectiveness. *Educational Administration Quarterly*. 19(1), 49-82.